

Unga vuxnas boende i Malmö/Lundregionen 2019

Sammanställd av Enkätfabriken
Oktober 2019

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....4

Bakgrund och syfte.....5

A. Hur bor unga vuxna idag?.....6

B. De som bor hemma.....11

C. De som har eget boende.....15

D. Boendet, ekonomi och trygghet.....18

E. Slutsatser och rekommendationer.....24

Rapporten är
färgkoordinerad!

Hitta den del du vill
läsa genom att titta på
färgen i avsnittens
kant.

Sammanfattning

Hysesgästföreningen genomför vartannat år sedan 1997 en undersökning om unga vuxnas boende. Den undersökta gruppen består av unga vuxna mellan 20 och 27 år som får svara på frågor om hur de bor och hur de vill bo. Här presenteras några korta sammanfattande slutsatser utifrån resultatet i Malmö/Lundregionen. För att få en mer heltäckande bild rekommenderas dock att läsa hela rapporten.

29 procent svarar i årets undersökning att de bor hemma hos föräldrar. Det betyder att antalet hemmaboende unga vuxna i Malmö/Lundregionen är cirka 17 639 personer.

Detta är en högre andel jämfört med rikssnittet som ligger på 27 procent.

Bland de som bor hemma hos föräldrar svarar 85 procent att de vill bo på annat sätt. Det innebär att cirka 14 993 personer i åldern 20 till 27 år är ofrivilligt hemmaboende i Malmö/Lundregionen.

Majoriteten av de som bor hemma, 56 procent, är yngre än 22 år. Av de som bor hemma är en något högre andel män än kvinnor.

63 procent av Malmö/Lundregionens unga vuxna uppger att de har ett eget boende.

Av dessa svarar 64 procent att de hyr sin bostad (inklusive studentbostad).

79 procent svarar att de känner sig trygga i sitt bostadsområde.

En andel om 10 procent känner sig i någon

mån otrygga i sitt bostadsområde.

Vidare instämmer totalt 71 procent i påståendet att de är nöjda med sitt boende idag. De som är mest nöjda med sitt boende är gruppen med eget boende.

De flesta unga vuxna vill bo i en bostadsrätt eller i ett eget hus eller radhus, oavsett hur de bor idag.

Totalt 61 procent skulle vilja bo i en egen bostadsrätt eller ett eget hus eller radhus. Knappt var tredje (31 procent) svarar att istället de helst skulle vilja hyra ett boende (inklusive studentbostad).

24 procent instämmer i påståendet att de tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

Mer än var tredje ung vuxen oroar sig också för att hitta ett boende i framtiden. Oron är störst i den yngsta åldersgruppen, yngre än 22 år. Minst är oron i den äldsta åldersgruppen, över 25 år.

21 procent av Malmö/Lundregionens unga vuxna uppger att de någon gång fått ekonomisk hjälp med ett bostadsköp.

Dryga hälften, 52 procent, uppger också att de har fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner de senaste 12 månaderna.

Bakgrund och syfte

Hyresgästföreningen genomför vartannat år sedan 1997 en undersökning om unga vuxnas boende. Den undersökta gruppen består av unga vuxna mellan 20 och 27 år som får svara på frågor om hur de bor och hur de vill bo.

Undersökningen har genomförts av Enkätfabriken på uppdrag av Hyresgästföreningen under våren 2019. Undersökningen har i år genomförts via en webbpanelsundersökning.

I denna rapport redovisas resultatet från Malmö/Lundregionen.

Urval och svarsfrekvens

Urvalet består av unga vuxna i åldern 20 till 27 år som är anslutna till en webbpanel. För att säkerställa att respondenterna motsvarar populationen av unga vuxna i Sverige har kvoter skapats för kön, ålder, geografi och sysselsättning. Dessutom har resultatet i efterhand viktats för att säkerställa att svaren är representativa för målgruppen.

Totalt har 4 297 svar samlats in. 14 procent av dessa svar kommer från Malmö/Lundregionen. Alla omräkningar till hela populationen av unga vuxna i denna region som förekommer i rapporten är baserade på 2018 års befolkningsstatistik på 20-27 åringar i Malmö och Lunds kommuner. Sammanlagt rör det sig om 60 824 personer i hela Malmö/Lundregionen. Att just dessa två kommuner har valts ut beror på den höga andel unga vuxna som bor här.

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att respondenterna på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation.

Tidigare undersökningar som rör unga vuxnas boende har genomförts med annan insamlingsmetod. Tidigare år har insamlingen skett med hjälp av telefonintervjuer och i årets enkät har insamlingen genomförts med hjälp av en webbpanel. Metodbytet skedde eftersom telefonintervjuer idag inte är ett effektivt sätt att nå målgruppen unga vuxna. Att fortsätta genomföra undersökningen med hjälp av telefonintervjuer hade sannolikt inneburit problem med representativitet på grund av låg svarsfrekvens.

Viktningen av resultatet kan tidigare även ha gjorts på ett annat sätt än i år.

Därutöver genomfördes under 2019 pilotintervjuer om frågeunderlaget med unga vuxna i rätt målgrupp, vilket ledde till att en del av frågorna omformulerades till årets enkät. Målet med pilotintervjuerna är att säkerställa att de frågor som ställs förstås av respondenterna och att säkerställa validiteten i projektet.

På grund av dessa anledningar görs inte jämförelser till tidigare års resultat i de flesta fall. I några fall redovisas tidigare års resultat i diagram eller kommenteras i löpande text, det är dock viktigt att tolka jämförelserna med försiktighet.

Läsanvisningar

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation. Rapporten innefattar statistik uppdelat på bland annat ålder, kön och sysselsättning. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för huruvida alla unga vuxna har lika villkor och möjligheter.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ utesluts i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt.

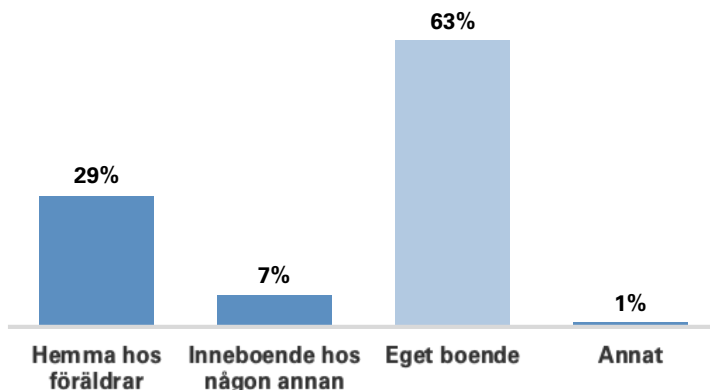
Hur bor unga vuxna idag?

I den första delen ska vi titta närmare på hur unga vuxna svarat att de bor idag. Som det framgår i diagrammet nedan svarar totalt sett 29 procent av de unga vuxna att de bor hemma hos sina föräldrar. 7 procent svarar att de är inneboende hos någon annan än föräldrar, 1 procent bor på annat sätt och 63 procent uppger att de har ett eget boende. De som svarade att de bor på annat sätt har inte kunnat kommentera hur de bor, men det kan bland annat innefatta boende i olika nödlösningar som campingstugor och husvagnar.

Bland de som har ett eget boende svarar en majoritet, 64 procent, att de hyr en bostad (inklusive studentbostad). Totalt 33 procent uppger att de har en egen bostadsrätt och andelen med eget hus eller radhus är lägst och ligger på 3 procent.

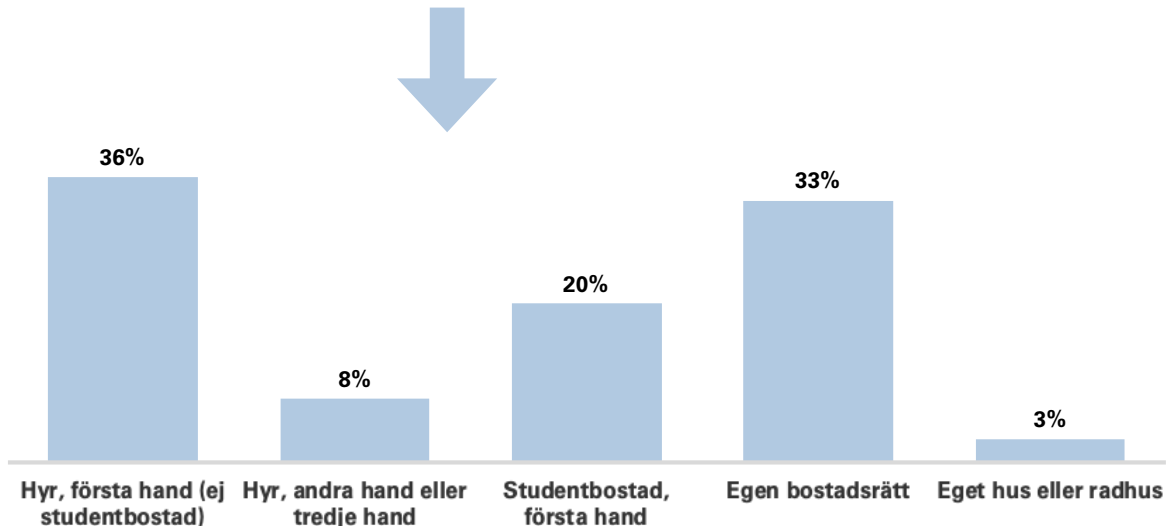
Andelen hemmaboende är något högre i Malmö/Lundregionen (29 procent) än i övriga landet (27 procent). Omräknat i antal betyder det att cirka 17 639 unga vuxna i Malmö/Lundregionen är hemmaboende.

Hur bor du idag?

Totalt rör det sig om cirka 17 639 unga vuxna som idag är hemmaboende i Malmö/Lundregionen

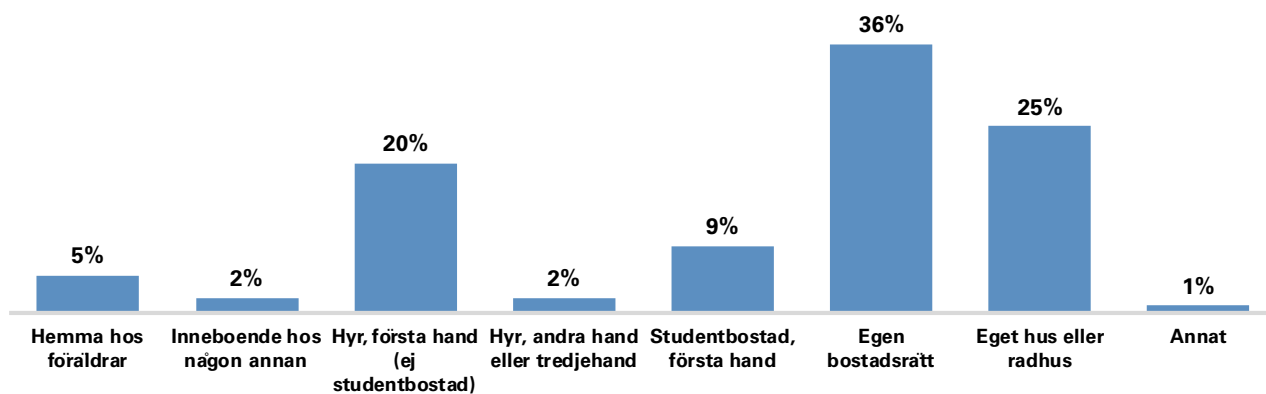
Vilken typ av eget boende?

I diagrammet nedan redovisas frågan på totalnivå. Högst andel (totalt 61 procent) skulle vilja ha en egen bostadsrätt alternativt ett eget hus eller radhus medan knappt var tredje, 31 procent, svarar att de skulle vilja hyra ett boende (inklusive studentbostad). I den nationella rapporten svarade 64 procent att de skulle vilja ha en egen bostadsrätt alternativt eget hus eller radhus medan 28 procent svarade att de ville hyra ett boende.

I en rapport från Boinstitutet (2018) som baseras på en något yngre åldersgrupp, 15-24 år, framgår det att unga svarar på ett lite annorlunda sätt om hur de vill bo. I Boinstitutets rapport framgår det att totalt 74 procent svarar att de helst skulle vilja bo i villa/radhus eller bostadsrätt. Andelen som helst skulle vilja bo i ett hyrt boende är 20 procent¹.

Hur skulle du vilja bo?

¹ Boinstitutet 2018: Hur vill unga bo och varför? En undersökning från Boinstitutet gjord av Ungdomsbarometern

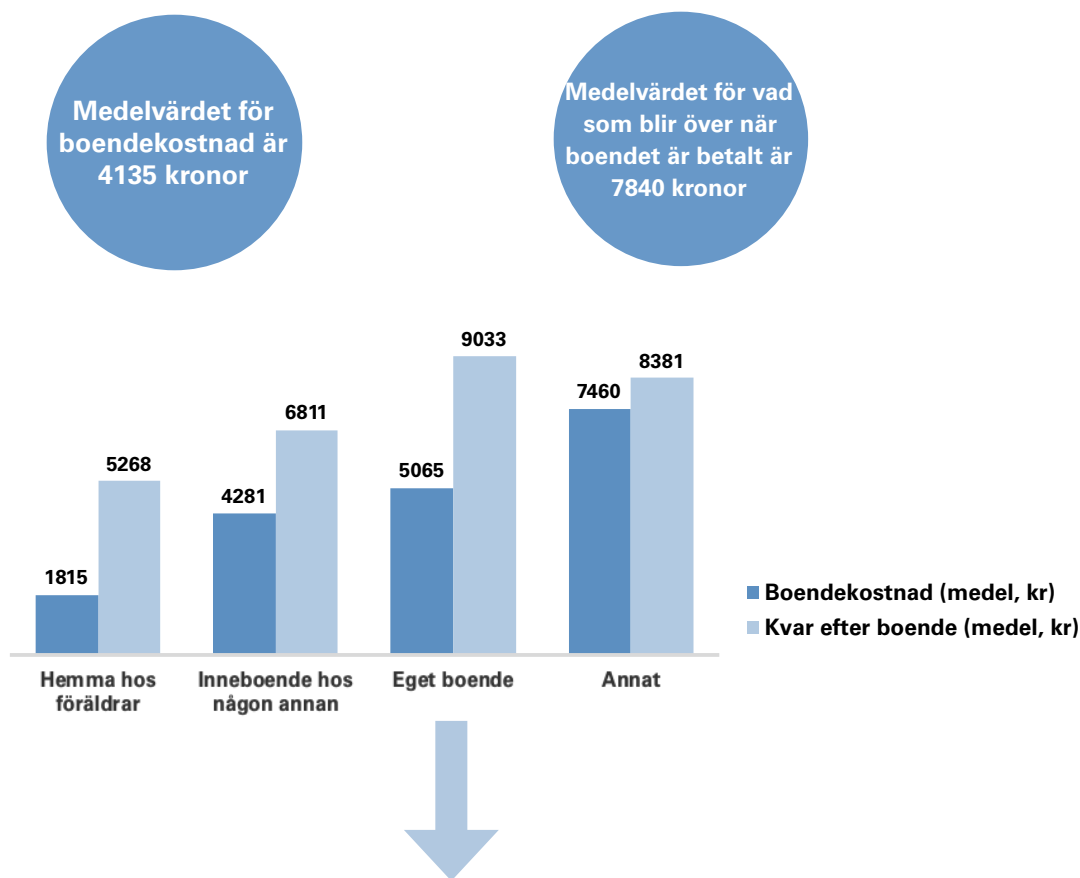
Boendekostnader

Totalt sett är medelvärdet för boendekostnaden 4135 kronor per månad, detta är något lägre än riksnittet (4380 kr). Medelvärdet för hur mycket som är kvar när boendet är betalt är också lägre i Malmö/Lundregionen jämfört med de nationella siffrorna. Här är medelvärdet 7840 kr, medan riksnittet är 9452 kr. Unga vuxnas kostnader för sitt boende varierar dock mellan olika boendeformer. I diagrammet nedan redovisas medelvärde för boendekostnaden per typ av boende samt medelvärde för hur mycket pengar som blir över efter att boendet är betalt. Medelvärdet för boendekostnaden är högst bland de som har ett "annat" boende. De som har mest pengar kvar efter att boendet är betalt är gruppen med eget boende.

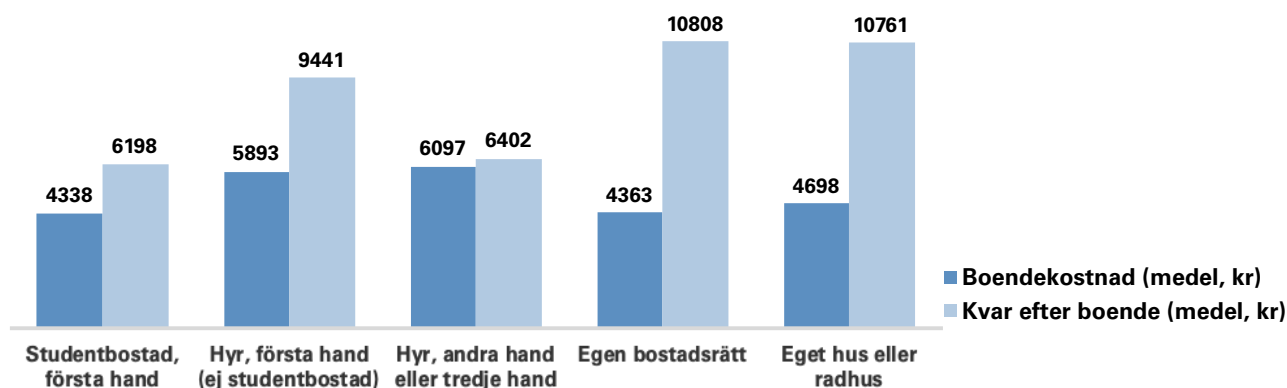
Bland de med egen bostad är gruppen som hyr i andra eller tredje hand den som har högst boendekostnad.

Vad har du för boendekostnad?

Vad blir över när boendet är betalt?

Medelvärden för boendekostnad bland de med eget boende

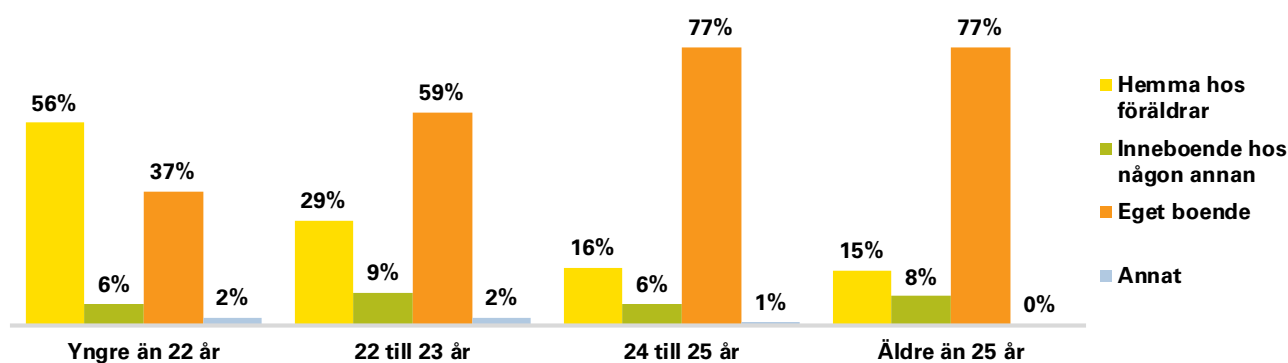

I diagrammen nedan redovisas boendeform nedbrutet per ålder samt per sysselsättning. I kategorin "övrigt" inom sysselsättning ingår de som svarar att de är sjukskrivna, arbetslösa eller gör annat. Detta är således en mer ekonomiskt utsatt grupp.

Det framgår bland annat att den yngsta åldersgruppen (yngre än 22 år) är den som i störst utsträckning svarar att de bor hemma (56 procent).

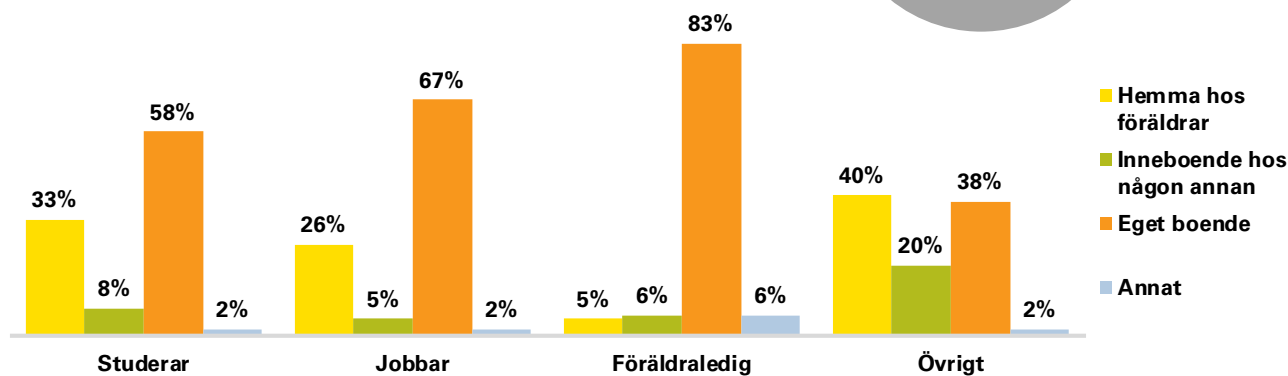
Nedbrytning (ålder)

Hur gammal är du?

Nedbrytning (sysselsättning)

Vad är din sysselsättning?

I tabellerna redovisas boendeform per kön, civilstatus och om man har barn eller inte. Här framgår till exempel att bland de unga som bor hemma hos sina föräldrar är en något högre andel män än kvinnor.

Nästan dubbelt så många av de som är inneboende hos någon annan är unga kvinnor jämfört med män. Det framgår även att 60 procent av de som har barn har eget boende. För hela landet är motsvarande siffra 75 procent.

Övriga nedbrytningar

Vilket är ditt juridiska kön?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat
Man	53%	36%	49%	66%
Kvinna	47%	64%	51%	34%
Totalt	100%	100%	100%	100%

Är du gift eller sambo med en partner?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Antal %
Ja, sambo	9%	31%	45%	40%	34%
Ja, gift	5%	18%	7%	13%	7%
Nej	86%	51%	48%	48%	59%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Har du barn?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt
Ja	24%	13%	60%	4%	100%
Nej	29%	7%	63%	1%	100%

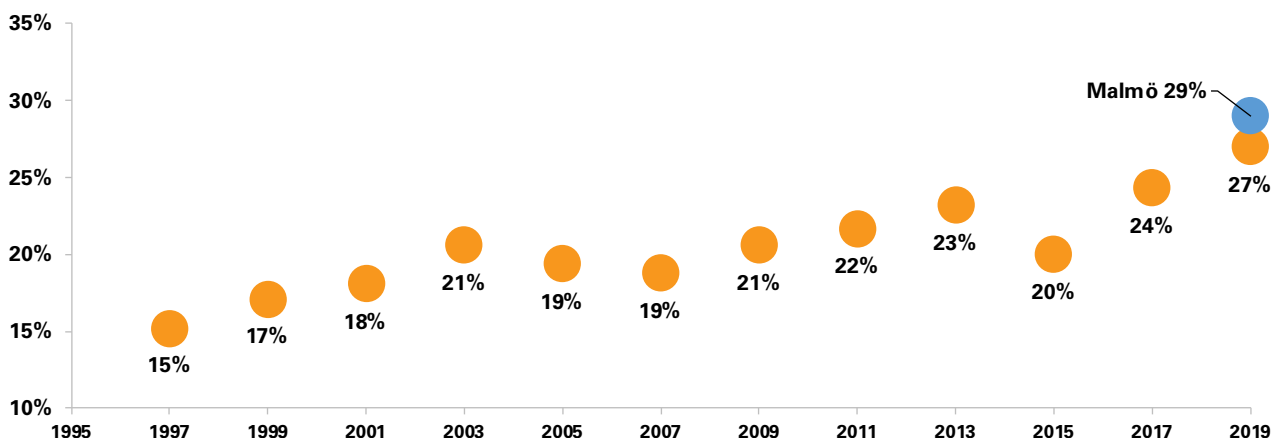

De som bor hemma

I denna del ska vi titta närmare på några av de frågor som är relevanta att redovisa för gruppen som i undersökningen svarade att de bor hemma.

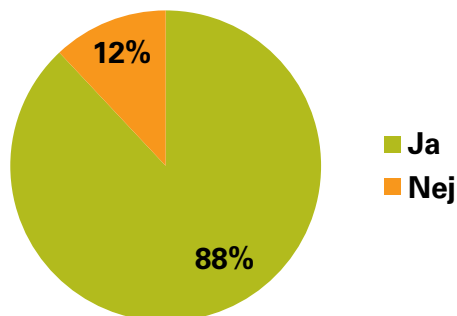
I diagrammet nedan redovisas andelen som svarat att de bor hemma i Hyresgästföreningens undersökning från år 1997 till i år. Andelen är något högre om man tittar på siffran för Malmö/Lundregionen (29 procent) jämfört med rikssnittet (27 procent).

Andel hemmaboende: Förändring över tid

88 procent av de unga vuxna som fortfarande bor hemma svarar att de har ett eget rum där de kan dra sig undan och vara i fred, medan en andel om 12 procent svarar nej.

Har du ett eget rum där du kan dra dig undan och vara i fred?

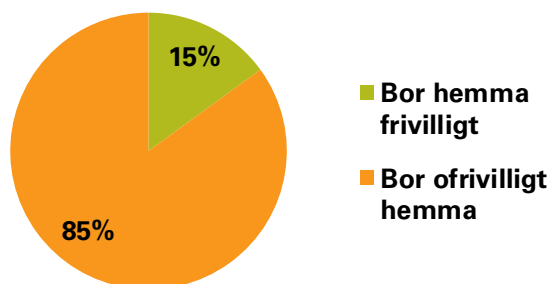
De ofrivilligt hemmaboende

85 procent av de som är hemmaboende i Malmö/Lundregionen svarar att de vill bo på ett annat sätt än idag. 85 procent av de som bor hemma är alltså vad man kan kalla ofrivilligt hemmaboende. Omräknat i antal motsvarar det 14 993 personer.

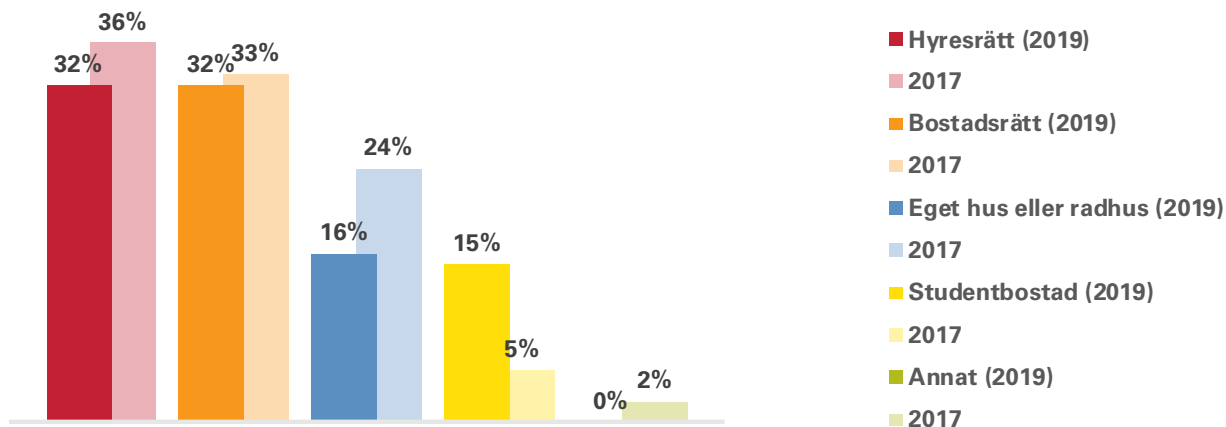
I diagrammet längst ner redovisas hur gruppen som är ofrivilligt hemmaboende skulle vilja bo i de olika regionerna. Den ljusare stapeln visar 2017 års resultat och den mörkare stapeln visar årets resultat. Här kan man bland annat se att en majoritet skulle vilja bo i hyresrätt eller bostadsrätt (32 procent).

14 993
ofrivilligt
hemmaboende
unga vuxna i
Malmö/Lund-
regionen

Andel som bor hemma hos föräldrar som svarat att de vill eller inte vill bo hemma

Hur vill de som är ofrivilligt hemmaboende bo?

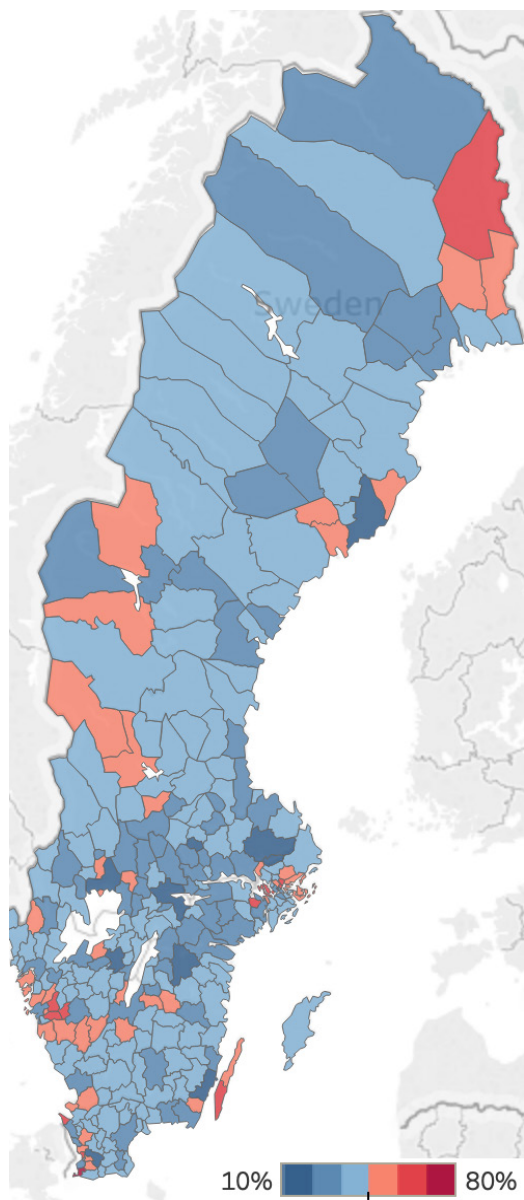

Hemmaboende i Sveriges kommuner

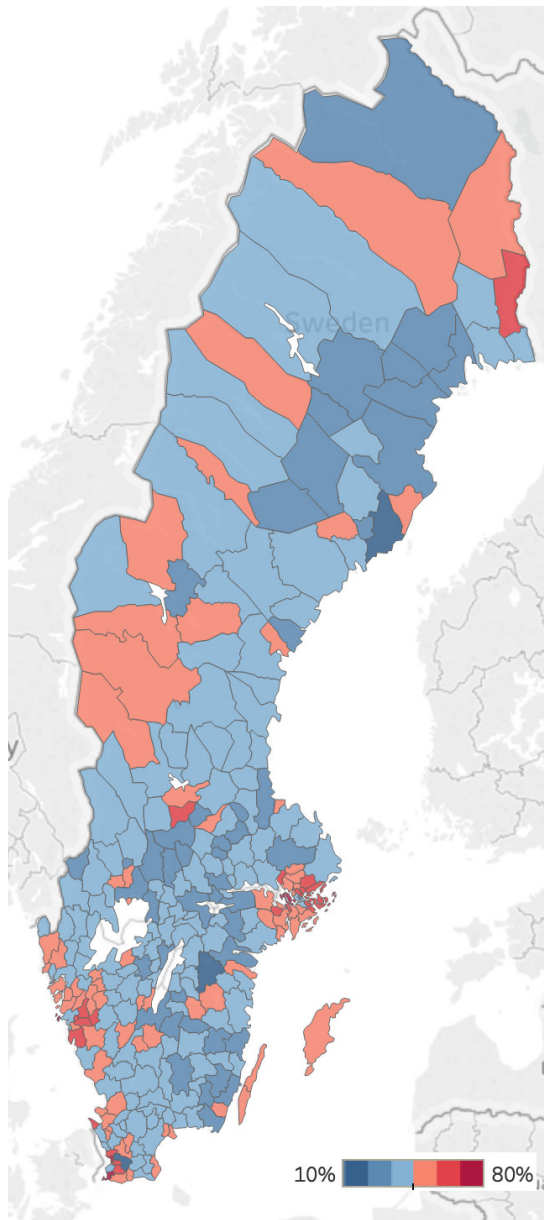
I SCB:s statistik över hemmaboende unga vuxna, som Hyresgästföreningen här presenterar i kartformat (se nedan), kan man se hur hemmaboendet utvecklar sig i Sveriges kommuner från 1998 fram till SCB:s senaste sammanställda statistik, från 2017. Rött betyder en hög andel hemmaboende och blått betyder en låg andel hemmaboende. Statistiken visar att hemmaboendet ökar i Sverige, och det gäller särskilt i storstadsområdena.

Hemmaboendet ökar i Sverige och särskilt i storstadsområdena

1998

2017

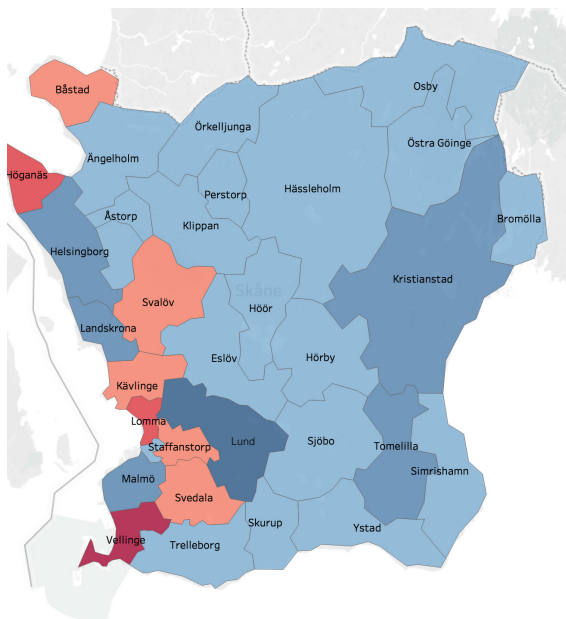

I kartorna på länsnivå nedan visas även andelen hemmaboende utifrån SCB:s statistik.

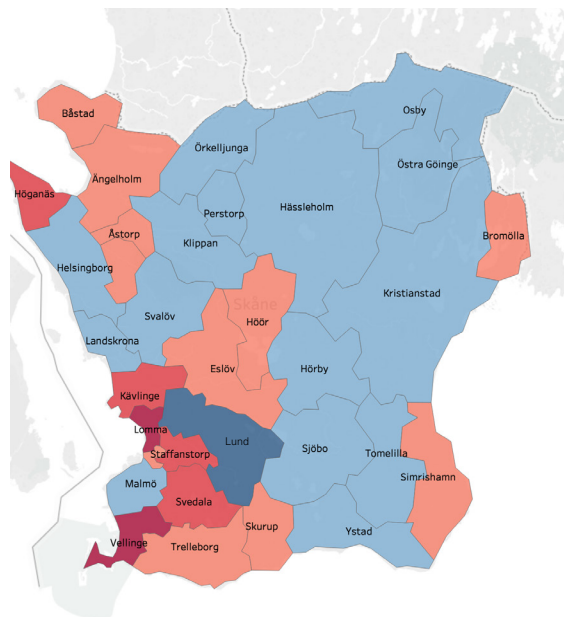
Vad som framgår är att hemmaboendet är mest utbrett i kranskommunerna kring Malmö/Lund, vilka i regel har en högre andel villaboende. Eventuellt kan det vara så att det är mer accepterat att bo kvar hemma om föräldrar eller vårdnadshavare bor i villa.

Uppdelad karta (Malmö/Lund)

1998

2017

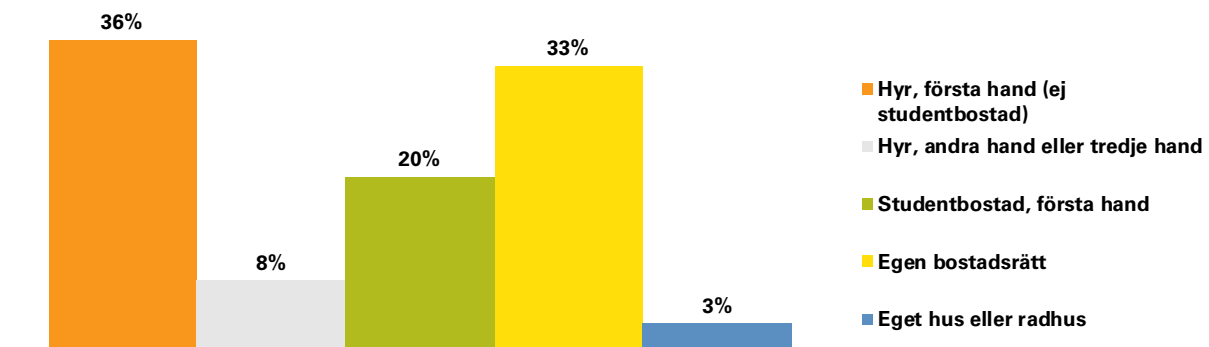

De som har eget boende

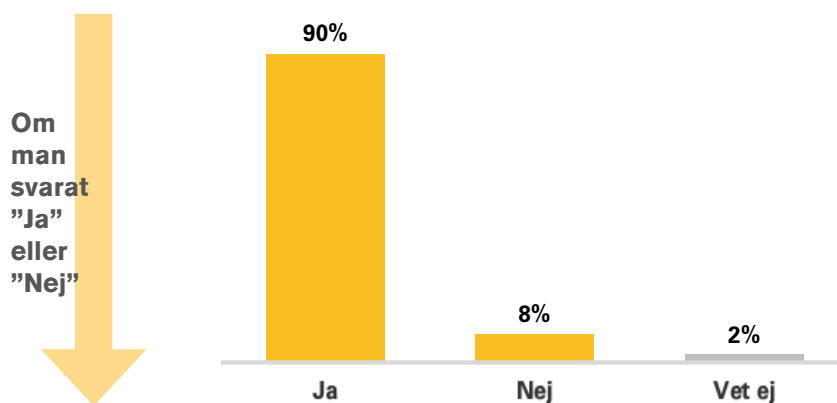
I denna del redovisas några av enkätfrågorna som är speciellt relevanta att titta på inom gruppen unga vuxna som har ett eget boende. I diagrammet nedan redovisas hur unga med eget boende bor i Malmö/Lundregionen. En majoritet på 64 procent hyr sin bostad (inklusive studentbostad).

Det framgår vidare att en klar majoritet av de unga vuxna med ett eget boende har ett skrivet kontrakt. 90 procent har ett skrivet kontrakt här jämfört med 83 procent av unga vuxna i hela landet. Det är dock 8 procent som svarar att de inte har ett kontrakt, och detta är framför allt vanligast i gruppen som hyr i andra eller tredje hand. Andelen som inte har ett skrivet kontrakt är dock 3 procent bland de som hyr i första hand.

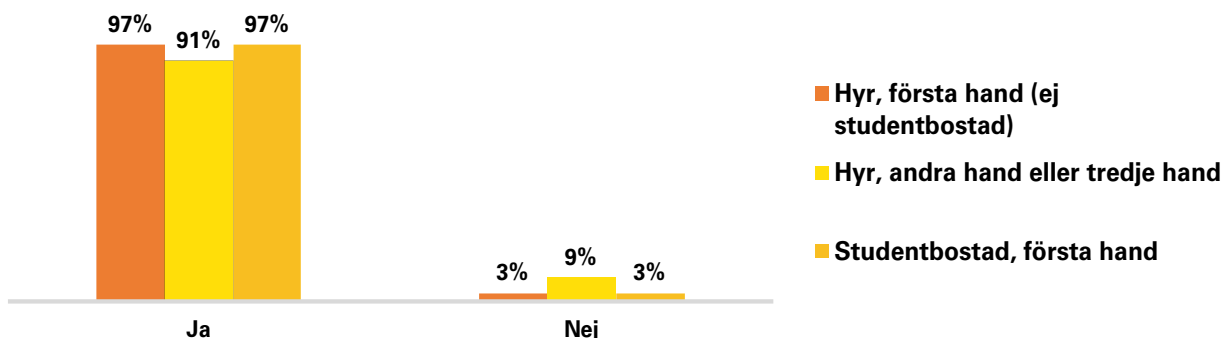
Hur unga vuxna med eget boende bor i Malmö/Lund

Har du ett skrivet kontrakt?

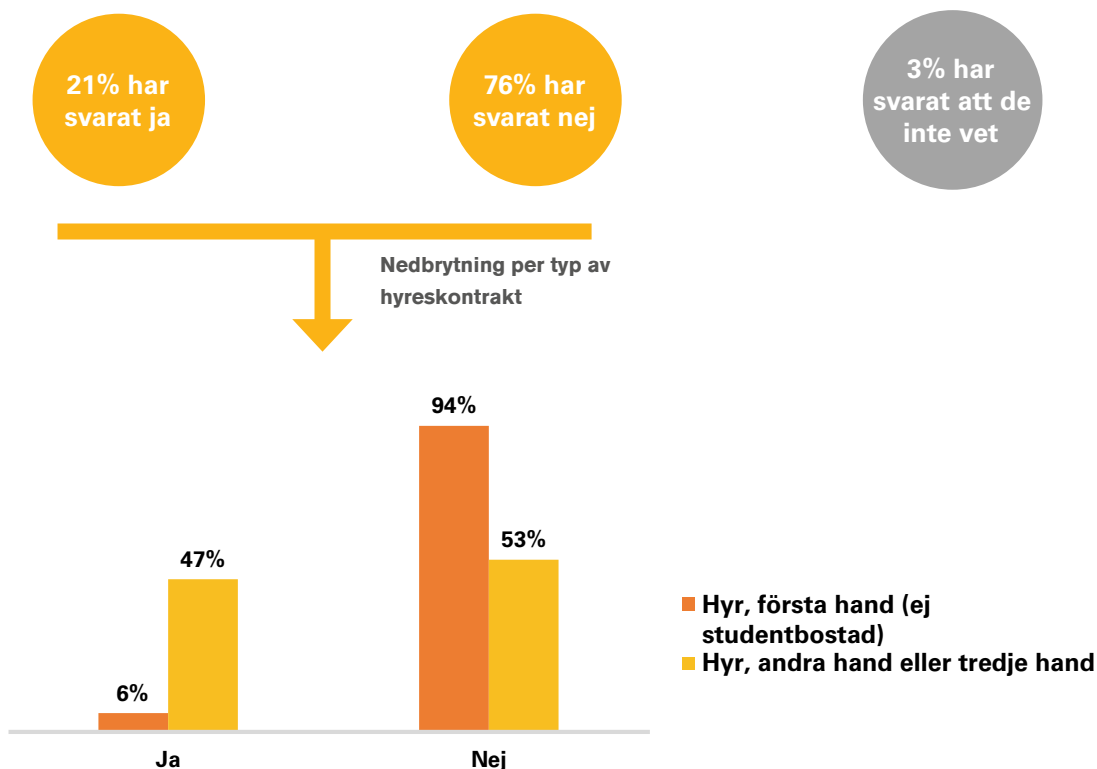

Nedbrytning per typ av hyresbostad

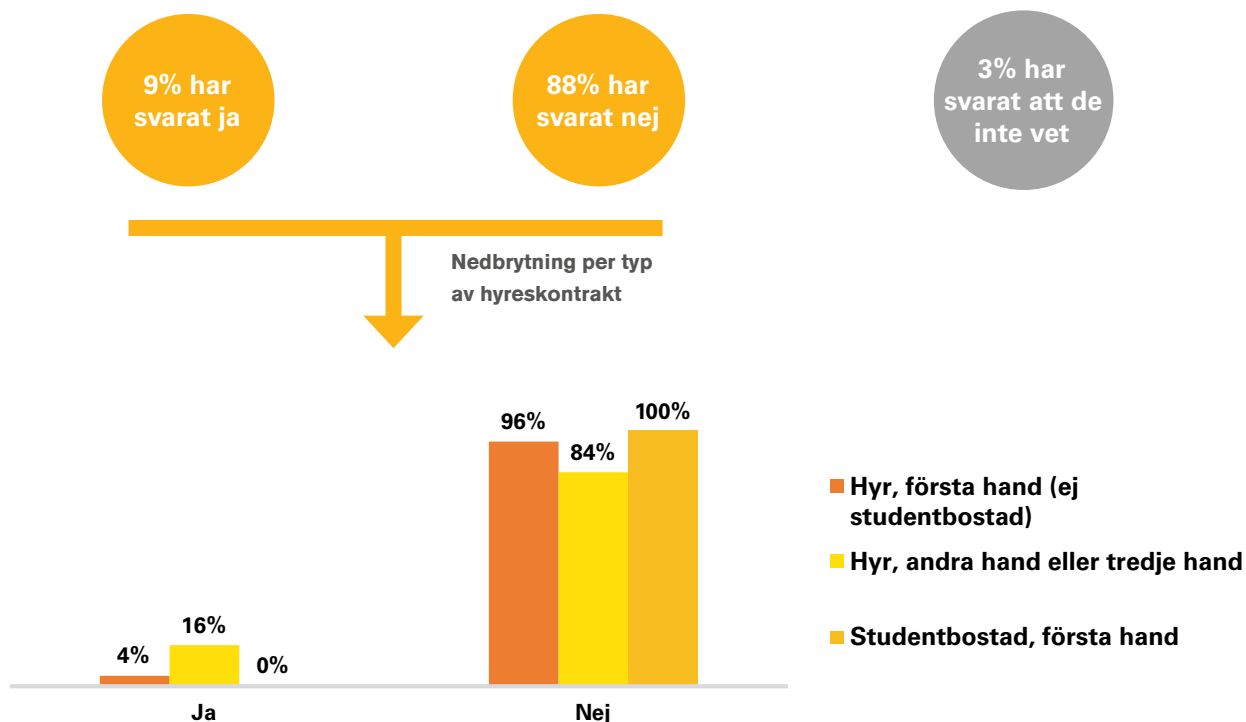
21 procent av unga vuxna som har ett eget boende i Malmö/Lundregionen svarar att deras boende är tidsbegränsat. Detta är högre än rikssnittet på 15 procent. Andelen med ett tidsbegränsat boende är högst bland de som hyr i andra eller tredje hand.

Är ditt boende tidsbegränsat?

9 procent av unga vuxna som har ett eget boende svarar att de någon gång betalat svart för att få ett hyreskontrakt.

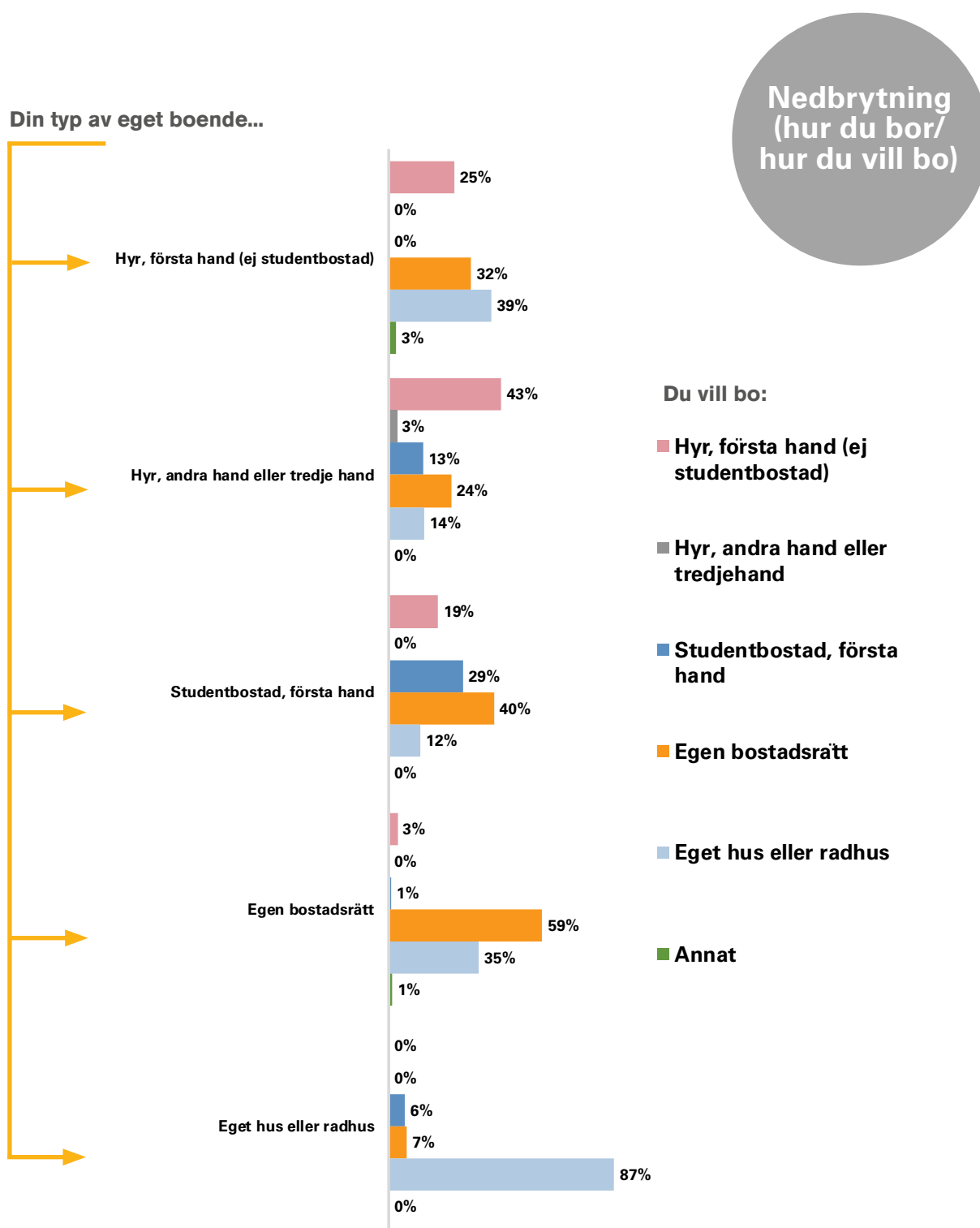
Har du någon gång betalat svart för att få ett hyreskontrakt?

I diagrammet nedan redovisas frågan om hur man skulle vilja bo nedbrutet på nuvarande boendeform.

Bland de som idag hyr en studentbostad vill knappt hälften fortsätta göra det eller hyra en lägenhet i första hand. Av de som idag hyr en bostad i första hand vill en andel om 25 procent fortsätta göra det medan 39 procent svarar att de vill bo i ett eget hus/radhus.

Bland de som nu bor i eget hus eller radhus svarar en hög andel att de också vill bo i eget hus eller radhus (87 procent).

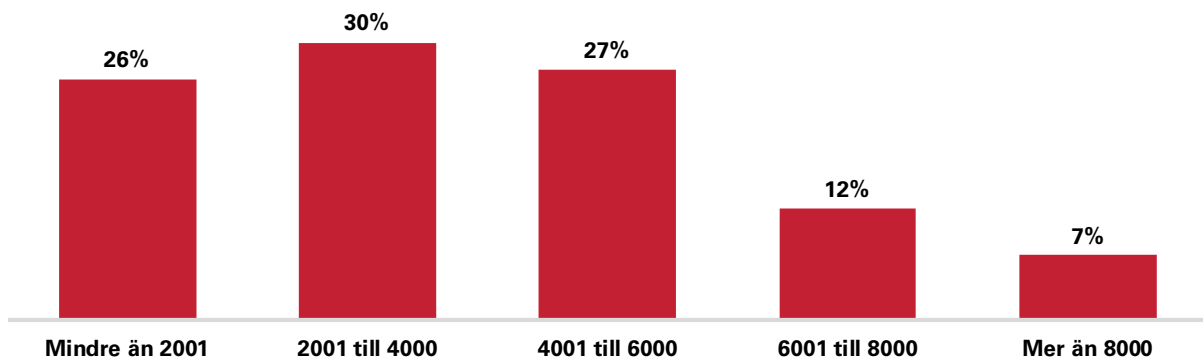

Boendet, ekonomi och trygghet

Ekonomi

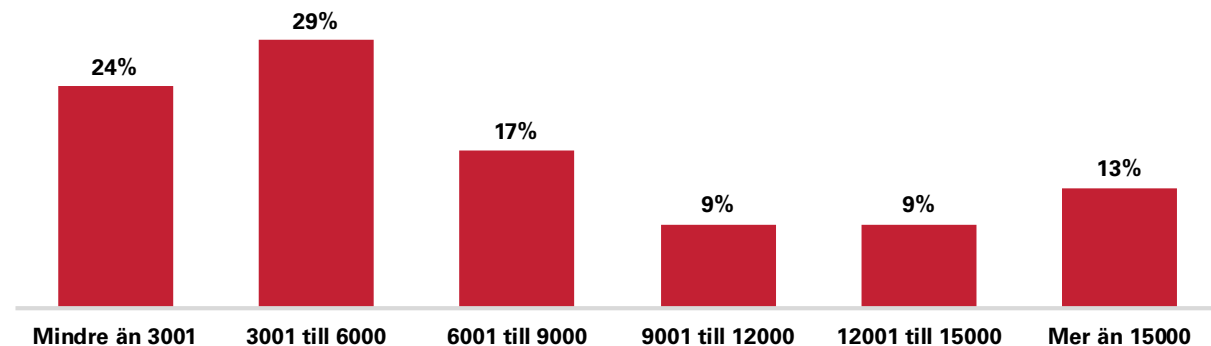
I enkäten ställdes några frågor om unga vuxnas ekonomi. I diagrammet nedan redovisas kostnaderna för boendet på totalnivå. Högst andel, 30 procent, betalar mellan 2001 och 4000 kr för sitt boende.

Hur mycket betalar du för ditt boende?

Gällande hur mycket pengar unga vuxna har kvar när boendet är betalt varierar detta stort, se diagrammet nedan. Drygt hälften har under 6000 kronor kvar när boendet är betalt. Den andra hälften har 6001 kronor eller mer.

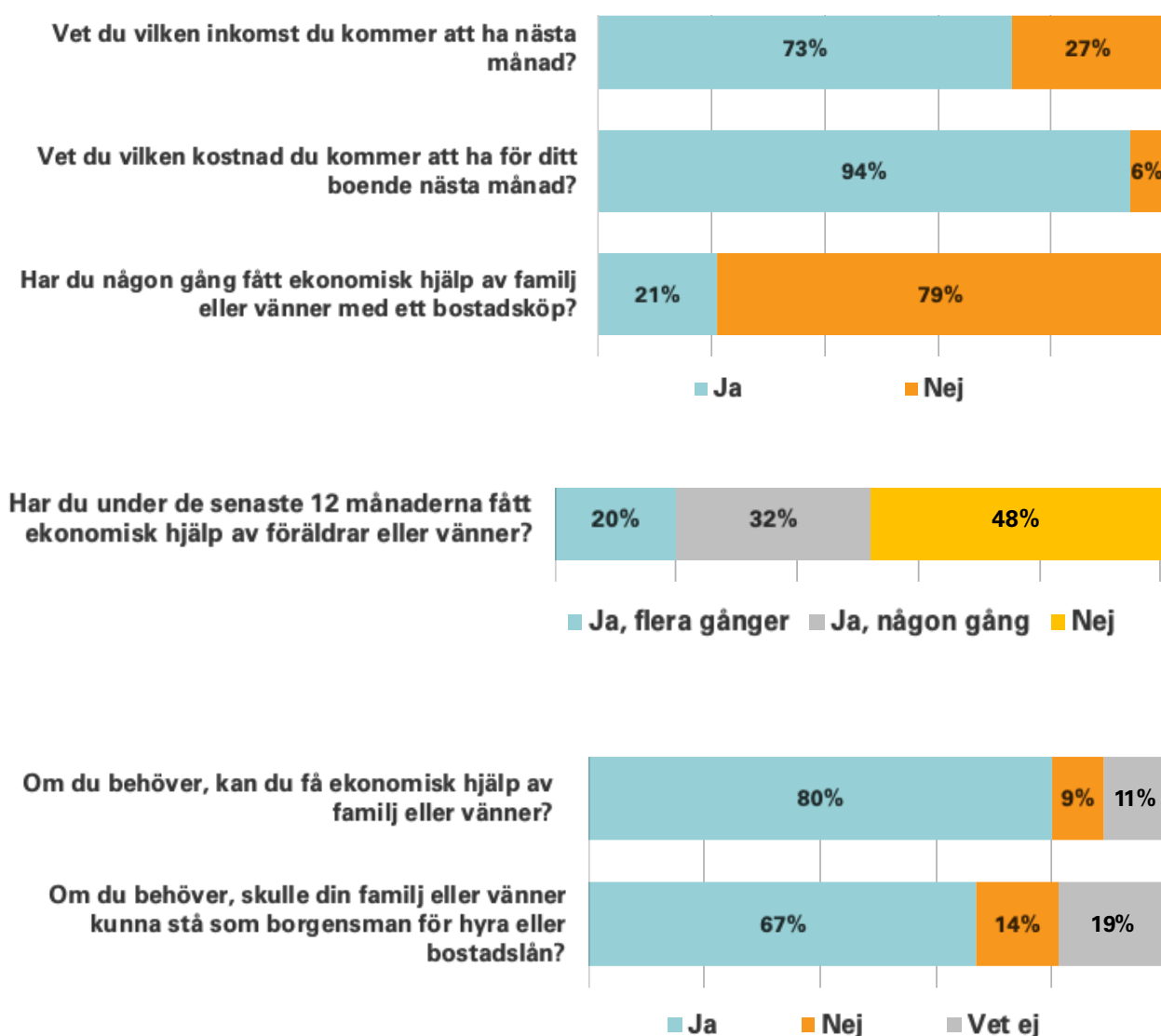
Hur mycket pengar har du kvar när ditt boende är betalt?

I enkäten ställdes en fråga om olika aspekter av de unga vuxnas ekonomi. I diagrammet nedan redovisas resultatet för Malmö/Lundregionen, men resultatet liknar de nationella siffrorna. 94 procent uppger att de vet vilken boendekostnad de kommer ha nästa månad och 73 procent svarar att de vet vilken inkomst de kommer att ha nästa månad.

Det framgår vidare att en total andel om 67 procent av de unga vuxna svarar att deras familj eller vänner skulle kunna stå som borgensman för hyra eller bostadslån. 80 procent svarar också att de kan få ekonomisk hjälp av familj eller vänner vid behov. Dryga hälften, 52 procent, uppger också att de har fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner de senaste 12 månaderna.

I diagrammet nedan kan vi också se att totalt sett 21 procent av de unga vuxna någon gång har fått ekonomisk hjälp med ett bostadsköp.

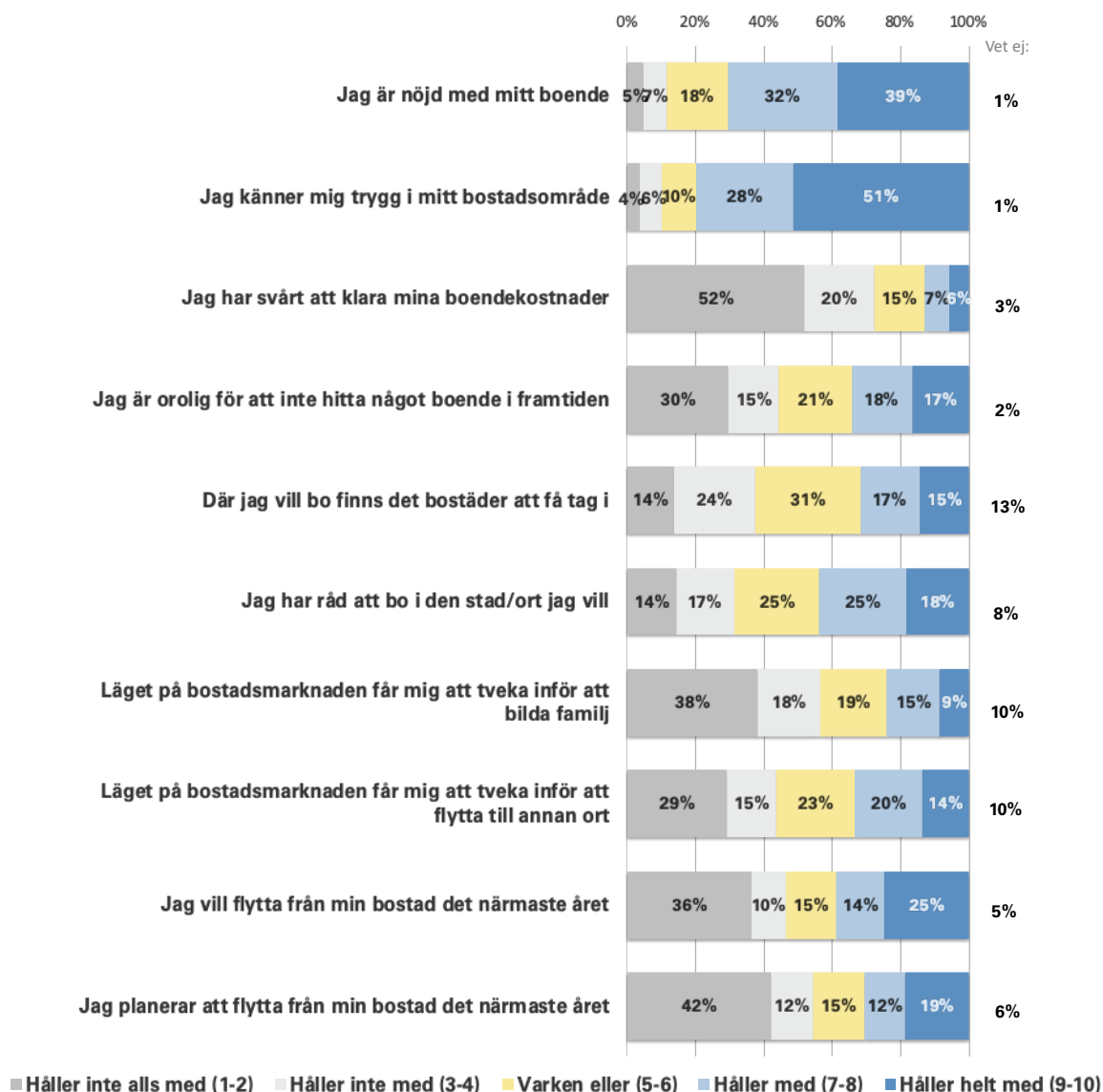
Nöjdhet och trygghet med det nuvarande och framtida boendet

Ett antal påståenden om boendet, bostadsmarknaden och framtidsplaner ställdes i enkäten. Resultaten redovisas här på totalnivå men även per boendeform, sysselsättning och ålder för att särskilja eventuella skillnader olika grupper emellan.

Utifrån dessa resultat kan man till exempel få en uppfattning om hur unga vuxna i Malmö/Lundregionen ser på möjligheterna till ett framtida boende och hur nöjda de är med sina nuvarande boenden.

Här framgår bland annat att 79 procent instämmer i påståendet att de känner sig trygga i sitt bostadsområde. Detta är något högre än rikssnittet på 77 procent. I Malmö/Lundregionen svarar 71 procent att de är nöjda med sitt boende. Motsvarande siffra för hela landet är 65 procent. Vad gäller påståendet om att läget på bostadsmarknaden får en att tveka inför att bilda familj, instämmer 24 procent.

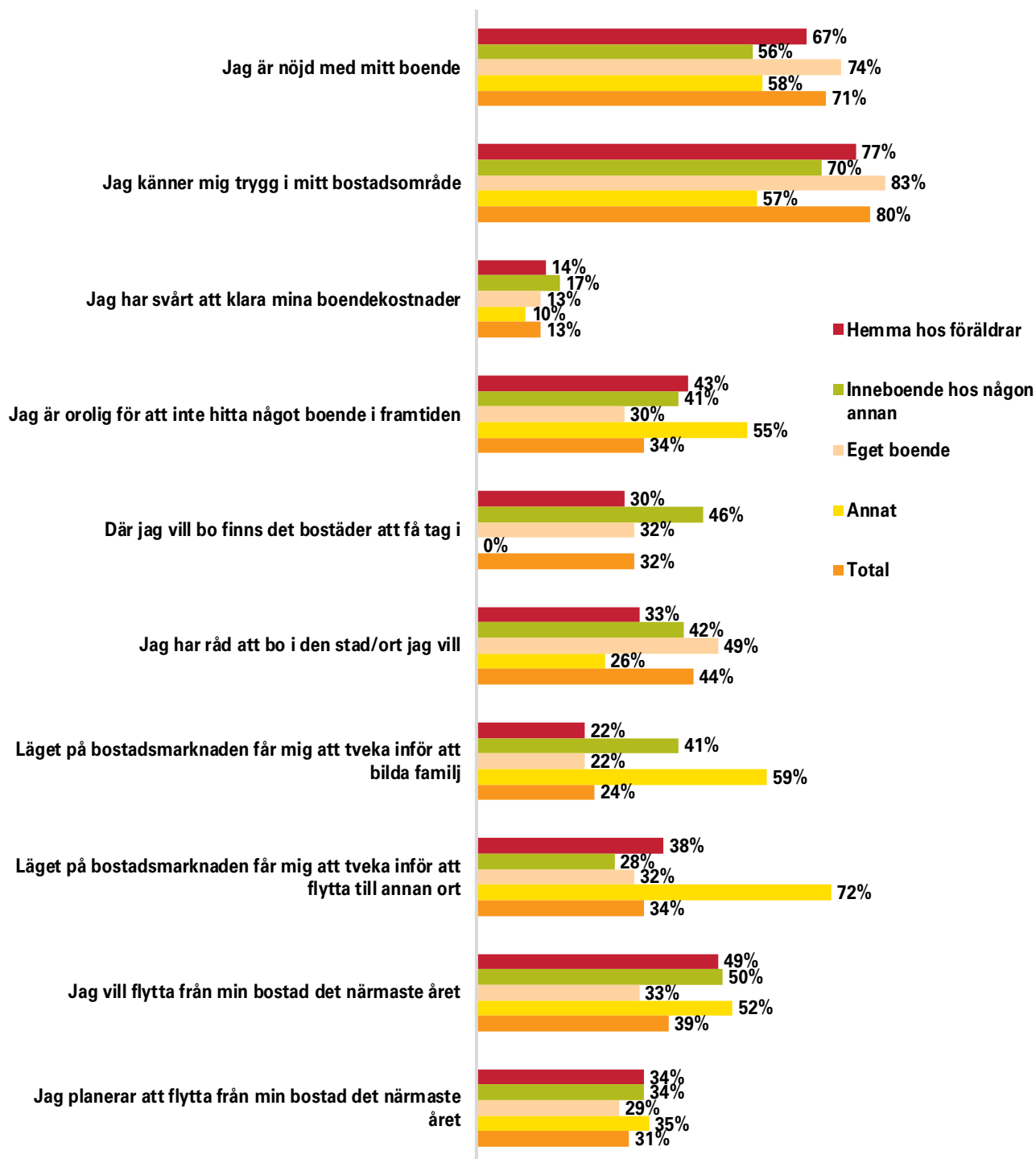
Mer än var tredje ung oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden. Nästan var fjärde instämmer i påståendet att de tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

I diagrammet nedan redovisas samma frågor men här per boendeform. Vad som framgår är bland annat att de som är mest nöjda med sitt boende är de som har ett eget boende. Detta är också gruppen som i lägst grad oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden, vilket är ett förväntat resultat.

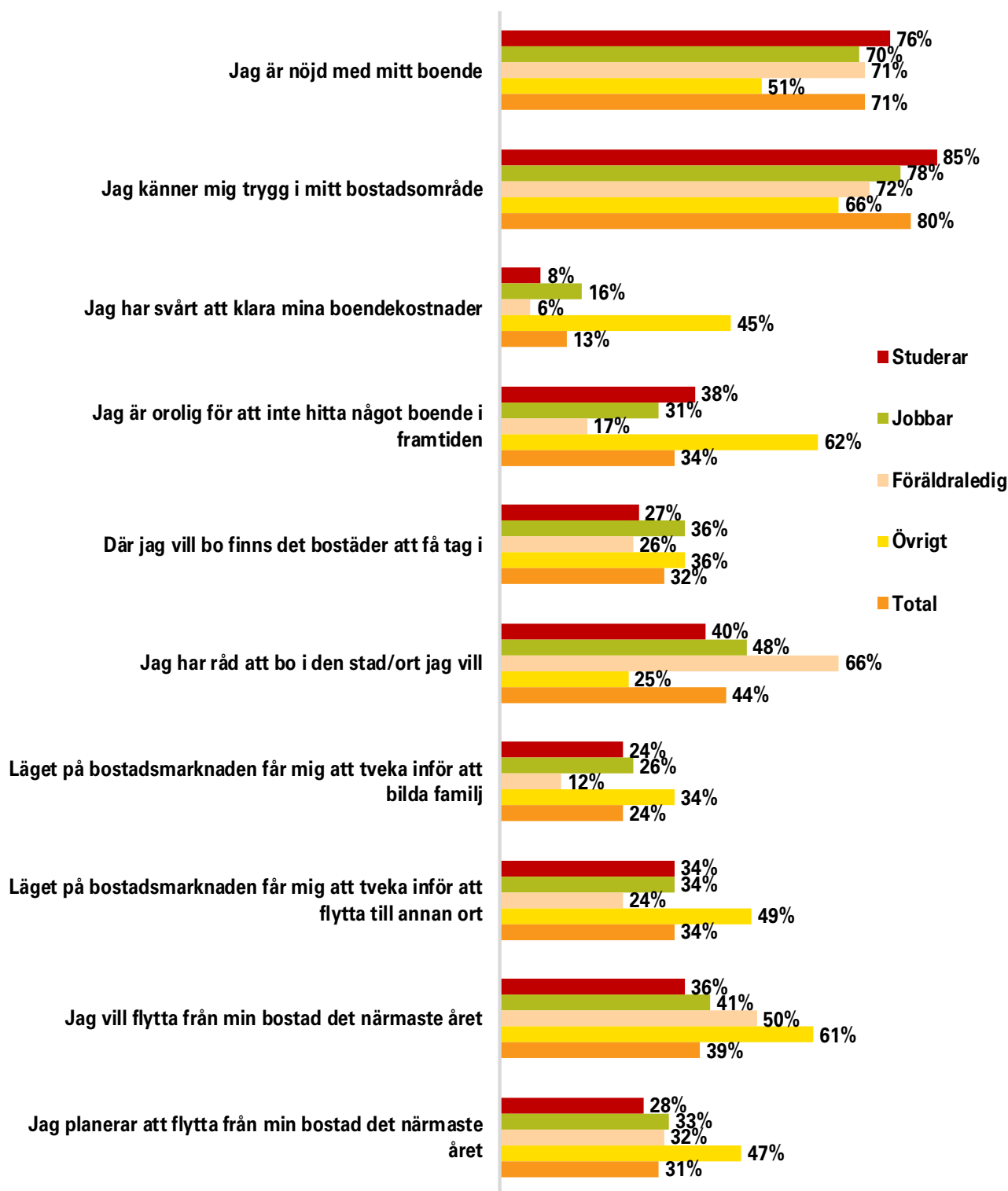
Om svaret är 7 eller högre på frågorna räknas det som "andel som instämmer"

Uppfattning om boendet: Andel som instämmer (7-10) Per boendeform

I diagrammet nedan redovisas frågorna nedbrutet på sysselsättning. Vad som framgår är bland annat att gruppen ”övrigt”, som är den mer ekonomiskt utsatta gruppen, i högre grad instämmer i påståendena ”Jag har svårt att klara mina boendekostnader” samt ”Jag är orolig för att inte hitta något boende i framtiden”. Denna grupp instämmer också i något högre grad än övriga att de tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

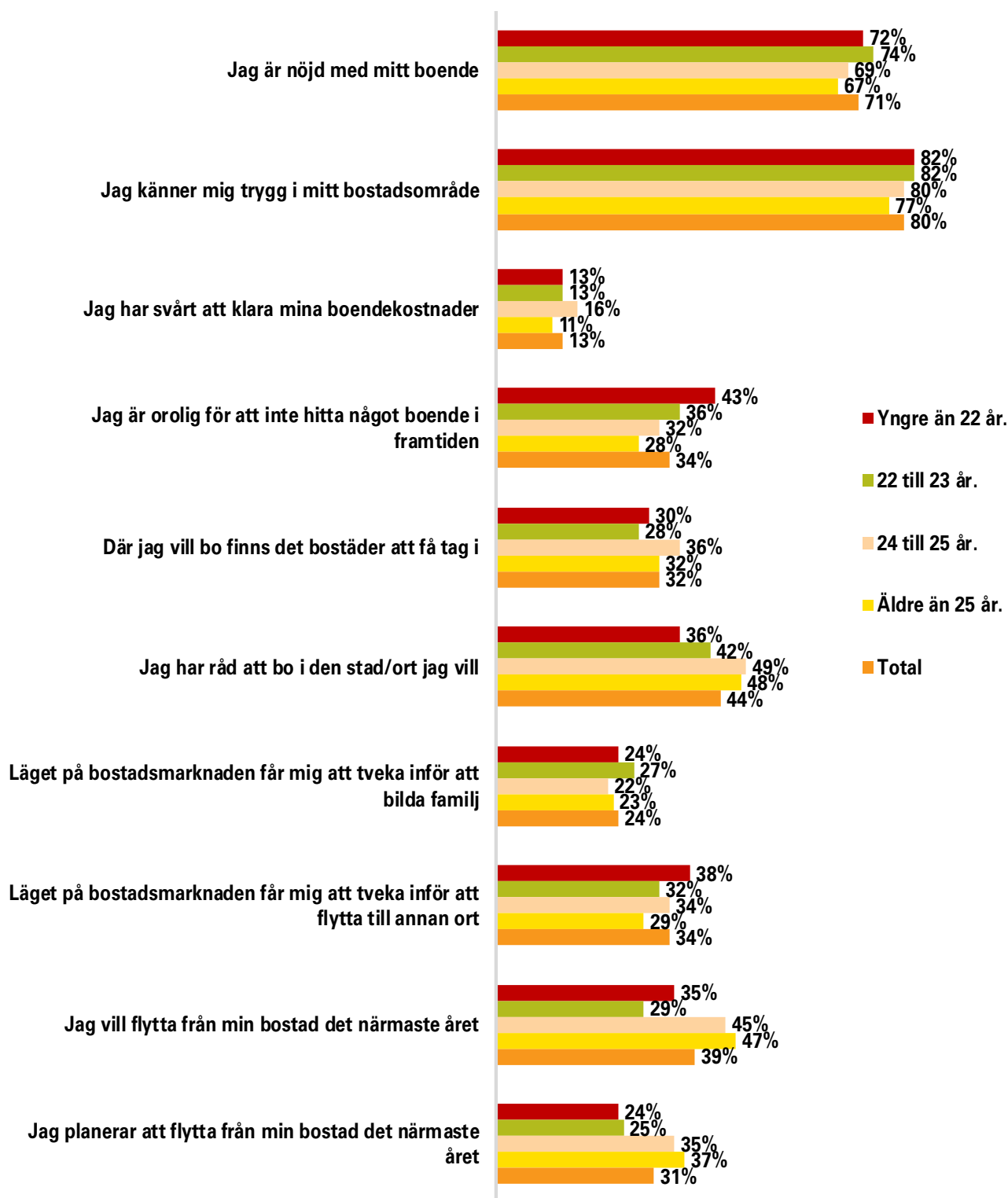
Uppfattning om boendet: Andel som instämmer (7-10) Per sysselsättning

Sett till ålder finns det däremot klart mindre skillnader i hur unga vuxna svarar på de olika frågorna, se diagrammet nedan. En fråga med tydliga skillnader är dock frågan om oro inför att hitta boende i framtiden, där den yngsta gruppen hyser störst oro, och den äldsta gruppen minst.

Unga vuxnas sysselsättning, och därmed deras ekonomiska möjligheter, verkar ha en större påverkan än ålder vad gäller hur unga vuxna ser på sitt nuvarande boende och sina möjligheter till ett framtida boende.

Uppfattning om boendet: Andel som instämmer (7-10) Per ålder

Slutsatser och rekommendationer

Bristen på överkomliga bostäder är fortfarande stor över hela landet. Många unga vuxna tvingas på grund av detta till ofrivilligt hemmaboende. Siffrorna ökar från redan höga nivåer. Av alla unga vuxna i åldrarna 20–27 i Sverige, bor 27 procent kvar i föräldrahemmet. I Malmö/Lund är dock siffrorna än högre, här bor 29 procent av alla unga vuxna kvar hemma. Av dessa är 14 993, eller 85 procent, ofrivilligt hemmaboende.

Det innebär också att dessa 14 993 personer inte har lika goda möjligheter att påbörja sitt vuxenliv. Vi vet att en egen bostad hänger ihop också med att skaffa en utbildning, jobb och att bilda familj. Bristen på bostäder för unga vuxna är därför inte bara ett bostadspolitiskt bekymmer. Det får också konsekvenser för både arbetsmarknaden och samhället i stort.

Är det rimligt att tänka att alla dessa direkt ska ha sina bostadsdrömmar uppfyllda? Nej, men undersökningen om Unga Vuxnas boende pekar på en utveckling över de senaste 22 åren där gruppen hemmaboende växer allt mer. Det har blivit svårare för fler att ta sig ut på bostadsmarknaden. Det hänger också ihop med de ökade klyftor i samhället som vi har sett över tid.¹ Vi kan också se sambanden i den här undersökningen.

Analysen av utsatthet visar att det finns en grupp unga vuxna som genomgående har högre sannolikhet för att ha ett högt värde på flera av indikatorerna. Effekten blir att de som har störst anledning att försöka påverka både sin ekonomiska situation och boendesituation, också har minst möjligheter till detta. Konsekvenserna av svårigheterna att etablera sig på bostadsmarknaden blir också att föräldrar och omgivningens möjlighet att hjälpa till får stor betydelse för många unga vuxna. Hälften av de svarande i vår undersökning säger att de har fått ekonomisk hjälp av familj eller vänner under det senaste året. I Storbritannien rapporterade Financial Times nyligen att den så kallade *Bank of Mum and Dad* skulle rankas som landets tionde största långgivare. Ett av Storbritanniens största försäkringsbolag, Legal & General, varnar för att det i sin tur gör att föräldrarna riskerar sämre levnadsstandard när de går i pension.²

Utsattheten och tudelningen får också konsekvenser för till exempel hur arbetsmarknaden fungerar, i och med att det påverkar människors möjlighet att ta ett jobb eller en utbildning där de vill. Undersökningen visar att det finns ett samband mellan att vilja flytta, men att samtidigt ha små möjligheter att göra just det. Inte bara vår undersökning visar på denna utveckling; Studentkårens har pekat på att bostadsbristen påverkar unga vuxnas möjlighet att ta den utbildning de vill;

”Studentkåren berättar om studenter som hoppar av sina drömutbildningar och flyttar hem igen för att bostadssituationen helt enkelt blir för omöjlig. För en del studenter avgörs utbildningsvalet av var i landet de har växt upp. Många måste förlita sig på att föräldrarna kan hjälpa med bostadslån eller kontakter för att ordna en bostad. [...] När studenter inte kan flytta till sin studieort påverkar det såväl individen som samhället.”³

Samtidigt uttrycker företagare att bostadsbristen gör det allt svårare att rekrytera rätt kompetens. Swedbank har till exempel pekat på att detta problem är särskilt allvarligt för unga vuxna.⁴ För samhällets del innebär det att många unga vuxnas drivkrafter och talang inte kommer till sin rätt där den bäst behövs.

1 LO, Program för jämlikhet - Slutrapport till LOs jämlikhetsutredning, s. 35ff

2 Financial Times, Bank of Mum and Dad 'tenth biggest mortgage lender' (2019-09-16)

3 Sveriges förenade studentkårer, Bostadsrapport 2019, s.3

4 Swedbank Macro Research, Unga på bostadsmarknaden 2019

Allas rätt till boende – ett bostadspolitiskt uppdrag

Bostadspolitiken kan inte lösa alla samhällets utmaningar med ojämlika möjligheter för unga vuxna att själva forma sina liv. En rimlig bostadspolitisk ambition är dock att rådande ojämlikheter inte ytterligare ska förstärkas av hur bostadsmarknaden är strukturerad. Precis så fungerar emellertid bostadsmarknaden idag; de som möter störst svårigheter och som är som mest utsatta, har också svårast att ändra på sin situation. Ekonomisk utsatthet i form av låga inkomster och otrygga anställningsförhållanden förstärks av boendet, där dem med minst resurser också blir mest utsatta i sitt boende: det har svårast att klara sina boendekostnader och tvingas in i otrygga boendeformer med höga boendekostnader.

Utmaningarna och lösningarna på bostadsmarknaden är emellertid i stort sett redan identifierade: det grundläggande problemet är ett generellt underskott på bostäder till rimliga kostnader. Den nybyggnation som vi sett de senaste åren i Sverige riktar sig främst till dem med en god ekonomi. Det gör att svårigheterna för de mest utsatta på bostadsmarknaden fortsätter. Lösningen måste istället vara en generell satsning på att öka bostadsbeståndet. En sådan satsning bör inkludera en satsning på ett varierat utbud av bostäder till rimliga kostnader, i olika upplåtelseformer och av varierad storlek. För att klara detta krävs det en medveten satsning också på det hyrda boendet: hyresrätten är och förblir viktigaste verktyget för unga att ta sig hemifrån och påbörja sitt verkliga vuxenliv.

Alla har rätt till ett bra hem, till rimlig kostnad. Det handlar om trygghet, men också om självständighet, eget ansvarstagande och frihet. Bland unga vuxna finns ett överväldigande stöd för en generell politik för att garantera tillgången till bostäder för alla.¹ Bostadspolitiken, från beslutfattares perspektiv på statlig och kommunal nivå, rymmer därför inte bara utmaningar och problem utan också stor politisk potential. Det finns ett tydligt bostadspolitiskt uppdrag med stort folkligt stöd: Sverige behöver fler hyreslägenheter som breda grupper av unga vuxna har råd att hyra.

¹ Ungdomsbarometern AB, 2016

